

## Spauda - Tautos Mokykla

Moderniškame amžiuje rašytas žodis, arba spauda tapo galingas ginklas kuris valdo žmonių mases. Todėl teisingai yra P. Giordani pastebėjęs, kad "spauda yra artilerija, kurios šūviai siekia daug toliau, kurios griaudimas daug galingesnis ir kurios smogiamoji jėga daug stipresnė, kaip patrankų".

### Spauda — tautos žadintoja

Šie P. Giordani žodžiai tinka mūsų tautinės sąmonės pažadinimui ir mūsų nepriklausomo gyvenimo atgavimui. Jeigu lietuviai po 120 metų vergijos vis dėlto pabudo ir išsikovojo sau nepriklausomybę, tai didžia dalimi nuopelnai atitenka lietuviškai spaudai: tai slapta Tilžėje spausdintai maldaknygei, tam elementoriui, tai "Aušrai", tam "Varpui" ir tai "Apžvalgai", kurie pamažu, bet su nepaprasta jėga budino lietuvių sąmonę ir ruošė lietuvių tautą naujam ir nepriklausomam gyvenimui.

Prisiminkime kiek lietuvių išėjo knygnešiais, palikę savo darbus, daugelis ir jų nebojo nei pavojų, daugelis iš jų net pamatė šaltą Sibirą, daugelis ir mirė kalėjime dėl spausdinto žodžio platinimo. Užtenka čia prisiminti didį knygnešį *Bielinį*, kuris po visą Lietuvą platino slapta spausdintas knygas, ir kuris nuolat rusų žandarų buvo persekiojamas. O kiek tokių knygnešių yra paaukoję savo gyvybę, kas juos ir suskaitys.

### Spauda — tautos auklėtoja

Todėl teisingai galėjo P. Purickis rašyti, kad "spauda yra visos tautos mokykla. Mokyklos cuklėja tik jaunimą, o spauda auklėja ir moko visą tautą. Pirmieji mūsų tautos auklėtojai ir mokytojai buvo tos paprastos kaimo mociūtės, kurios prie ratelio mokino savo vaikus iš elementoriaus lietuviškai skaityti ir rašyti. Be spausdinto slapta lietuviško žodžio, lietuvių tauta būtų likusi tamsi ir juoda, kaip rusai to ir norėjo; ji būtų likusi tik maža Rusijos provincija.

Jeigu Lietuva atgavo nepriklausomybę, jeigu lietuvių tauta

pasivijo Vakarų Europos valstybės kultūroje, tai dėka spausdintos lietuviškos knygos, lietuviškų gerų laikraščių ir lietuvių didelio patraukimo šviestis ir kultūrėti.

Šiandien mūsų Tėvynėje nors ir leidžiama spausdinti lietuviškai, bet neleidžiama spausdinti

ma. Todėl visai vertai lietuviai gali didžiulis prieš kitas tautas, kad jie sugebėjo išleisti net dienraščių, įsteigti spaudos biurus ir knygų leidyklas, kurios platina lietuvišką spaudą po visą platų pasaulį.

Beto, lietuviai per spaudą ir visoms laisvoms pasaulio tau-



"Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi".

laisvai ir savarankiškai reikšti savo mintis. Tenai visi turi rašyti pagal komunistų partijos nurodymus. Tenai negali būti kalbos apie lietuviškos laisvos spaudos galimybę. Nors komunistinė spauda mėgsta girtis didžia pažanga, bet tenai vyksta lietuvių sąžinės išprievartavimas, nes rašytojai turi niekinti, kas lietuviams buvo ir yra šventa ir turi girti, kas yra svetima ir šlykštu.

### Spauda laisvame pasaulyje

Laisvojo pasaulio lietuviai, su prasdami savos tautos tragišką padėtį, ėmė pirmoje vietoje organizuoti savąją spaudą, kad per ją galėtų tęsti sveikas savo tautos tradicijas ir auklėti jaunąją kartą lietuviškoje dvasioje. Tokiu būdu pokario metu laisvajame pasaulyje lietuviai išėiviai stvėrėsi leisti laikraščius ir žurnalus, rašyti ir leisti vertingas lietuviškas knygas. Tai ir parodo lietuvių dvasios kūrybingu-

toms atvėrė akis apie komunizmo pavojų ir jo apgaulės naudojamus metodus. Lietuviai ištingė sukelti viešą pasaulio opinią palankią Lietuvai ir pajėgę dalinai nuplėšti komunistinės propagandos kaukę, kurią komunistai užsidėję eina per pasaulį. Taigi spauda atliko tą didį misiją ir tęsia toliau su nelygiu priešu.

Tik gaila, kad mūsų tautiečiai pradeda pavargti ir pradeda vis mažiau domėtis sava spauda, pamiršdami, kad tuo pačiu kasa lietuvių duobę. Nes kol yra gyva spauda, kol yra žmonių, kurie domisi spauda, tol galima sakyti tauta yra gyva ir veiksminga. Todėl teisingi yra didžiojo lietuvių filosofo ir mokslininko St. Šalkauskio žodžiai apie lietuvišką spaudą, kur sakoma:

"Žinokime, jog spausdintas tautos žodis yra tautos išraiška, pagal kurią yra vertinama visa tauta, ir jog ta išraiška kartu yra kasdieninis tautos penas, nuo kurio priklauso jos moralinė ir net fizinė sveikata. Teesie mums spausdintas žodis šventas ir tegul niekas nedrįsta jo netinkamai pareikšti be atsakomybės jausmo."

Juozas Pragiedrulis

įvykdymu, Argentinoje atsirado antisemitinis judėjimas, kurį valdžia stengiasi visomis priemonėmis nuslopinti. Reikia pažymėti, kad iki šiol Argentina neturėjo rasinių problemų.

• *Albinas Lakickas*, po operacijos, jaučiasi gerai ir sveiksta savo namuose.

## PAS MUS, ARGENTINOJE

• Tarptautinis komitetas, kuris Argentinoje tyrinėjo susisiekimo problemą, painformavo, kad kelių, geležinkelių ir vandens kelių sutvarkymui laike ateinančių 10 metų Argentina turi išleisti 2.500 milijonų dolerių.

• Argentinoje jaučiami sunkumai, Valstybės tarnautojams ir pensininkams jau du mėnesiai

kaip nemokamos algos. Taip pat privati pramonė turi daug sunkumų: geležies apdirbimo ir tekstilės pramonė atleido dalį darbininkų.

• Doleriui pakylus iki 135 pezu, Argentinos valdžia ėmėsi griežtų priemonių sulaukyti pezo kritimą.

• Ryšium su Eichmano pagrobimu ir mirties bausmės

## "EL TIEMPO"

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires  
T. E. 208 - 5027  
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual  
Nr. 689.755

FRANQUEO PAGADO  
Concesión N° 4289  
Tarifa Reducida  
Concesión N° 4015

## AR VERTA SUSIRŪPINTI?

Perskaitytes p. L. Sruogos rūpestingai paruoštą straipsnį tilpusi "Laiko" 298 numeryje, pavadintą "Platesnių Galimybių Akyvaizdoje", noriu pasisakyti tuo pačiu klausimu, būtent dėl "Kultūros Fondo" steigimo.

Tiesa, "Kultūros Fondo" įstatų projektas randasi ALOS Tarybos žinioje, bet tai liečia ir visus lietuvius Argentinoje. Mano supratimu, minimo fondo įsteigimas yra būtinas. Tokioje didelėje Argentinos lietuvių kolonijoje, kaip Buenos Aires ir jos apylinkėse, kur gyvena gausiai nuosirdžių lietuvių tautiečių, malonių, grynai lietuviškų šeimų, kurių židiniuose randasi tas gražus lietuviškas atžalynas, palaikęs tamprus ryšius su savo tėvelių atvežta iš Lietuvos kultūra, nepamirštąs gražius lietuviškus papročius, tą brangų Lietuvos "auksą" — darbštumą. Nežiūrint iš kurio krašto kilę tėveliai: iš Aukštaitijos, Žemaitijos, Suvalkijos ar Vilniaus krašto, visi išliko nuosirdūs lietuviai.

Daugumas iš jų atvyko be cento, be jokių mokslų, be emigracinio pasiruošimo naujoje pasirinktoje šalyje. Tačiau nesuklupo besigrumdami su karčia ir sunkia gyvenimo mokykla, ją baigdami vieni anksčiau, kiti vėliau, bet visi kopdami į gyvenimo viršūnes. Kiekvienas ką nors išgijo: kas fakriką, kas dirbtuvę, ar gražius lietuviškus namus.

Verždamiesi pirmyn į progresą mūsų tautiečiai, kartu kurė ir kėlė naujos tėvynės-Argentinos kultūrą. Be to ir savo mokesčiais, bei kontribucijomis keldami šio krašto gerbūvį, tuo pačiu keldami svetimtaučių akyse lietuvių gerą vardą.

Turėdami tokių gerų ir rimtų tautiečių gretas, savaime suprantama, kad "Kultūros Fondas" netik įmanomas, bet ir kuo greičiau steigtinąs, nieko neatidėliojant dėl rytojauš. Sudėtomis bendromis lėšomis daug galime nuveikti lietuvių išlaikyme išėivijoje. O darbų yra labai daug.

Nežiūrint kur mūsų tautiečiai būtų susibūrę Lietuvių Centre, Susivienijime, Lietuvių Parapijoje, Berisse, Rosario ar net tolimoje Kordoboje be jokių pažiūrų ir religinių skirtumų visi kartu rendami kultūros reikalus, patys suartėsim ir susicementuosime ir duosime savo jaunajai kartai gražų vieningumo pavyzdį. Tiesa, tas darbas nėra dėkingas, bet didžiai reikalingas.

Būkime tikri, kad mūsų išsimokslinę jaunuoliai-akademikai ir akademikės mūsų pastangas parems. Jie savo moksliniu žinojimu padės ir mums geriau veikti. Turime jau gražių pavyzdžių, kur aukštąjį mokslą baigęs lietuvis jaunuolis savo nemenka parama prisideda prie kultūrinio darbo. Tuomi jie parodo savo taurią lietuvišką širdį. Tai yra tikriausias laidas mūsų ateičiai. Atsi-rastų ir daugiau tokių jaunuolių, jei tiktai jiems būtų iš mūsų pusės duota gera pradžia ir paskatinimas dirbti kultūrinį darbą.

Nemanau, kad minimas kultūros reikalams fondas galėtų pakenkti mūsų organizacijoms, esu tikras, kad priešingai jis padėtų daugiau padaryti, paskatintų imtis didesnių darbų. Pagaliau visa "Kultūros Fondo" kontrolė juk būtų visų organizacijų priežiūroje. Todėl tik bendromis ir sujungtomis jėgomis galime ką nors didesnio atsiekti.

Išvadoje: Turėdami "Kultūros Fondą" mes galėsime drąsiai ir vieningai išeiti į platesnį kultūros darbo lauką.

Buenos Aires, 1962 m. birželio mėn. 10 d.

Jonas Čikštas



### PASAULIO ŽINIOS

• Liepos mėn. 1 d. įvykusiame plebiscite Alžyro gyventojai pasisakė už krašto nepriklausomybę. Alžyras 132 metus priklausė Prancūzijai. Deja, Alžyro politikai jau nesutaria ir bijoma, kad prieis prie rimtų nesutarimų.

• Robert Soblen, Lietuvoje gimęs žydas, už šnipinėjimą sovietų naudai JAV teismo buvo nušautas kalėti iki gyvos galvos. Teismo buvo paleistas už užstatą ir pabėgo į Izraelį, tačiau buvo žydu valdžios išmestas ir skrisdamas lėktuve persipiovė gyslas ir tapo paguldytas Londone į ligoninę.

• Kruščevas paragino valstiečius palikti senus ir biurokratinis metodus ir imti pavyzdį iš

Š. Amerikos ūkininkų. Tarp kitko pareiškė: "Leninas galvojo, kad nėra jokia gėda pasekti gera kapitalistų administracija. Gėda būtų neišmokti. Taigi išmokime".

Po to pagyrė amerikiečių metodą paukščių auginime, pareiškdamas: "Pas mus dar tebevertojama mūsų senelių technika ir dėl to paukštiena čia taip brangi yra".

Ši Kruščevo kalba apie blogą sovietų žemės ūkio organizaciją buvo perduota per radiją ir spaudą.

Vėl Kruščevas prisipažino, kad Sov. Sąjungoje trūksta mėsos ir sviesto dėl to turėjo pakelti kainas.

Kada gi ponas Kruščevas supras, kad pavyti Š. Amerikos ūkininkus reikia duoti tą, ką turi Amerikos ūkininkai: *Laisvę!*

• Liepos mėn. 1 d. gavo nepriklausomybę dvi Afrikos tautos Ruanda ir Burundi, anksčiau priklaususios Belgijai.



## KAINŲ PAKĖLIMAS — RYŠKUS SOVIETINIO ŪKIO KRIZĖS ĮRODYMAS

*Smūgis sovietų smulkiajam vartotojui — Pažadai ir tikrovė*

(Elta) — Birželio 1-ja diena pradeda sovietų vyriausybės pasiryžo drastišku būdu padidinti kainas mėsai, jos gaminiams ir sviestui. Mėsa vidutiniai pa-brango 35 %, sviestas 25 %. Kad pateisinti šį labai nepopuliarų Chruščiovo žygį, sovietų partija ir valdžia naktį į birželio 1 d. ir tos dienos rytą (pvz., Lietuvoje visomis ryšių priemonėmis kreipėsi į "visus darbininkus ir darbininkes, kolūkiečius ir kolūkietes, tarybinių ūkių darbininkus, inteligentiją ir visą tarybinę liaudį", plačiai aiškindamos, kodėl teko pakelti kainas.

Savo kreipimesi komunistinis režimas aiškino, kad kitos išeities nebuvo, kad reikėjo tai daryti, kad išvengtų mėsos ir sviesto trūkumų, užkirsti kelią juodosios rinkos veiksmams. Netiesioginiai buvo pripažinti, kad sovietų žemės ūkis nesąs pajėgus patenkinti vartotoją. Todėl valstybė turinti kelti žemdirbių tarpe vad. materialinį suinteresuotumą, leisti papildomas lėšas ūkiams modernizuoti, juos intensyvuoti. Paskelbta, kad už superkamus žemės ūkio produktus kainos padidintos nuo 20 - 35 % (Kaip oficialiai paskelbta, mažmeninėje prekyboje kainos mėsai ir mėsos gaminiams pakeltos vidutiniai 30 %, dešros išdirbiniams ir jautienai — 31 %, avienui — net 34 %, tuotarpu kiaulienai pakėlimas kiek žemesnis — 19 %. Gyvulinams riebalams kainos pakeltos vidutiniai 25 %. Paskirai imant, kai ligšiol už sviesto kilogramą sovietinis pilietis mokėjo 2,90 rubl. (per 3 dol.), tai dabar šioji kaina pa-

kelta iki 3,62 rb. (per 4 dol.). Kiaulienos ar jautienos kilogramas kaštavo 1,50 rb. (per 1,5 dol.), o dabar kaštuos 1,95 rb. (per 2 dol.). Tačiau išlaidos kariuomenei sumažintos, nes, girdi, tai daroma dėl vis įsitempusios tarptautinės padėties ir ypatingai ryšium su prezidento J. Kennedžio karine politika, Taigi, pakėlus kainas už superkamus produktus, pasiryžta tuo pačiu metu pakelti kainas ir vartotojams.

Tas Kremliaus žygis, smūgis į sovietinio vartotojo kišenę pirmiausia skaudžiai atsiliepia darbininkų, žemesnių atlyginimų tarnautojų būklei. Valdžia ir apie tai "pagalvojo", nes savo kreipimesi pažymėjo, kad sumažinamos kainos cukrui ir audiniams. Cukrui, kurio sovietai, dėl iš Kubos gautų importų, šiuo metu turi perteklių, kainos sumažintos 5 %, o dirbtinių medžiagų (ne vilnos ar linų) audiniams kainos sumažintos 20 %. Vakaruose šiuo metu teigiama, kad paskelbus tuos kainų pakėlimus, Sovietijos darbininkų, žemesniųjų tarnautojų masės ir ypatingai pensijų gavėjai turėsia, kaip ir carų laikais, pereiti prie bulvinio ir košės maisto.

Šios Kremliaus priemonės dar liudija, kad Chruščiovas, prieš penkerius metus paskelbęs programą už kelių metų pralenkti JAV-se mėsos ir pieno gamyboje, dabar susilaukė galutinio visų planų žlugimo. Pasirodo, buvo teisus tie sovietų specialistai, kurie Chruščiova buvo išpėję ir jam paaiškinę, kad Sovietų Sąjunga Amerikos gamybą mėsosje galės pavyti anksčiausiai 1975 m. Chruščiovo paskelbti ir gy-

ventojų rūgščiai, niuriai sutikti žygiai (kainų pakėlimo išvakarėse milijonai sovietinių šeiminių buvo apgulę mėsos, pieno krautuves miestuose) dar turi ryšio su katastrofiniu ūkio nusmukimu Rytų Vokietijoje ir iš dalies Čekoslovakijoje.

Dar sunku pasakyti, kaip ir tas priemonės reaguos eilinis sovietinis vartotojas. Kiekvienu atveju, Vakarai teigia, kad N. Chruščiovo populiarumui čia grėsia pavojus. Vis daugiau didės praraja tarp pažadų greitai pasiekti komunistinį rojų ir tarp pilkosios tikrovės.

*Prieštaravimai seka prieštaravimų.* Net pats Chruščiovas birželio pirmomis dienomis aiškino reikalą kelti kainas, guodė klausytojus, kad kapitalistiniuose kraštuose esą... dar blogiau. Tačiau dar ne taip seniai tas pats Chruščiovas buvo atmetęs visas užuominas apie kainų kėlimą. Dar š. m. kovo mėn. "Komunist" rašė: "Kainų pakėlimas žemės ūkio gaminiams galiausiai nusilpnins kolektyvinį ūkį". Tuo tarpu dabar paskelbtame kreipimesi nurodyta: "Reikalinga pakelti kainas mėsai ir pienui, nes norima stiprinti kolchozus". Kaip sovietinis pilietis galės vertinti savo valdžios-partijos tokius žygius ir taip ryškius prieštaravimus? Oficialiai, žinoma, visi pritaro... Kai "Izvestijos" birželio 1 d. prapliupo su šūkiu "Sovietų tauta pritaria ir remia partijos ir vyriausybės nutarimą...", kitomis dienomis panašūs šūkiškai pasirodė "Tiesoje", kitoje spaudoje, kasdien juos skelbė Vilniaus radijas, pranešta apie darbininkų, kolchozinių "karšto pritarimo" žodžius...

ir juos siūlo sėti kvadratinio — lizdiniu būdu. (E)

### IŠ KULTŪROS GYVENIMO

Vilniaus konservatorijos studentai, dėstytojai gegužės 12 d. iškilmingai paminėjo komp. St. Šimkaus 75 m. gimimo metines. Prisiminimus apie St. Šimkaus gyvenimą, kūrybą papasakojo jo buvę mokiniai profesoriai A. Budriūnas, J. Švedas, J. Karosas, K. Kaveckas ir kt. Chorinio dainavimo katedros studentai atliko komp. St. Šimkaus dainas.

• Lietuvoje šiuo metu veikia 11 teatrų. Jų repertuare esama per 150 sovietinių autorių, rusų ir vakarų klasikų, užsienio kraštų "pažangių autorių" (pvz., JAV A. Miller) ir lietuvių dramaturgų veikalai. Pagal Vilniaus radijo paskelbtus duomenis, pernai Vilniaus akademinio dramos teatro pastatymus žiūrėjo apie 150.000 žiūrovų. Klaipėdos teatre jų buvo apie 120.000, Šiaulių — per 110.000 ir t. t. (E)

### SOVIETAI VARŽO ŽYDŲ KULTĄ

Label A. Katz iš New Orleans pranešė, kad Rusijoje žydų sinagogoms ir rabinams nuų praeitų metų vasaros esą keturgubai pakelti mokesčiai. Taip pat reikalaujama, kad užmokėtų mokesčius už dviejus metus jau praėjusius. Turimomis žiniomis visi kultai Rusijoje yra apkrauti dideliais mokesčiais, todėl ir žydams matyt nedaro jokių išimčių.

## SPARNUOTI LIETUVIAI

### IŠEIVIŲ DIENOS PROGA

"Lituanikos laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams.

Lituanikos pralaimėjimas ir nugalėjimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunųjų lietuvių atkaklumą ir ryžtingumą, kad Sparnuotas Lietuvis būtinai įveiktų klatingąjį Atlantą Tėvynės — Lietuvos garbei.

Tad šį savo skridimą ir ankojame Tau, Jaunoji Lietuva.

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos.

STEPONAS DARIUS

STASYS GIRĖNAS

(Iš lakūnų Testamento)

Prieš 29 metus, liepos mėn. 17 d. mirtis pastojo kelią Soldino miške dviem ryžtingiems tautos sūnams — Steponui Dariui ir Stasiui Girėnui. Jie, norėdami išgarsinti Lietuvos vardą, paaukojo savo gyvybę.

1933 metų viso pasaulio spauda, o ypač Š. Amerikos didžiomis raidėmis rašė kad lietuviai lakūnai ruošiasi iš Š. Amerikos skristi per Atlantą į Europą. Tuomet perskristi Atlantą buvo labai pavojinga. Daugelis atkalbinėjo lakūnus, bet jie nepaisė kalbų ir ryžosi atlikti šį skridimą Lietuvai išgarsinti. Tai buvo patriotiškos meilės žygis, iškėliąs aukštai lietuvių vardą kitų tautų tarpe.

Liepos 15 d. "Lituanica" vairuojama Dariaus ir Girėno iš New Yorko pasileido per Atlantą, bet liepos 17 d. naktį Rytprūsių miškuose ties Soldinu tragiškai žuvo.

Nugalėję Atlantą jie žuvo kaip didvyriai. Dariaus ir Girėno paliktas testamentas: "Tau, Jaunoji Lietuva", kur mes bebūsime mus visus įpareigoja dar sunkesniai žygiui — *iškovoti Lietuvai laisvę*. Suprasdami savo didį žygį, mes privalome ryžtis pasekti tais mūsų tautos vyrais.

Ką mums išeiviams rodo jų pavyzdys? Pirmiausiai, neužmiršti mums brangiausio dalyko — mūsų pavergtos Tėvynės! Gyvendami išeivijoje daug geresnėse sąlygose, negu mūsų broliai tėvynėje, neturime užmiršti to, ką mums įdiegė mūsų tėvai, mūsų lietuvišką mokyklą — meilę Tėvynei. Pagalvokime, ar kartais neperdaug pasiduodame svetimųjų įtakai, ar nepamirštame savo gražią kalbą, savo papročius. Atsiminkime, kad mes išeiviai esame taip pat dalis Lietuvos, kurią dėl vieno ar kitų priežasčių turėjome palikti. Taigi neužmirškime, kad: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviiais norime ir būt!" (Vox)



# JUOKIS

## Okupuotoje LIETUVOJE

### Kauniečiai "entuziastai" išvyko į statybos darbus

Gegužės 24 d. iš Kauno į Saratovą, į statybos darbus, išvyko su komjaunimo kelialapiais trečioji jaunuolių grupė. Visi, sakoma, išvyko entuziastiškai nusiteikę. Tų "jaunųjų patriotų" tik iš Kauno, tilto per Volgą statybos darbams į Saratovą, be to, į Alma Atą ir kitas vietas iš viso jau išvyko 50. Netrukus laukiama, kad "savanoriškai" pasisiūlys ir vėl kitos lietuviško jaunimo grupės. (E)

### Mirties bausmės už kyšininkavimą

(E). — Sovietų S-gos A. Tarybos prezidiumas š. m. balandžio 24 d. įstatymu patvirtino dar vasario mėn. išleistus įsakus, padidinant baudžiamąją atsakomybę dėl kyšininkavimo, kuris esąs "viena iš gėdingiausių ir biauriausių praeities atgyvenų". Pagal patvirtintą įsaką, jei pareigūnas, užimęs atsakingą padėtį, gauna kyšį, tai jis baudžiamas laisvės atėmimu nuo aštuonerių iki 15 metų su turto konfiskavimu ir su nutrėmimu, o ypatingai sunkinančiomis aplinkybėmis mirties bausme. Tarpininkavimas kyšininkaujant ir kyšio davimas baudžiami lais-

vės atėmimu nuo dvejų iki aštuonerių metų.

To paties A. Tarybos prezidiumo įsaku padidintos bausmės už kėsinimąsi milicijos darbuotojų ir liaudies draugovinių gyvybę, sveikatą ir orumą. Baudžiama laisvės atėmimu iki penkerių metų, o sunkinančiomis aplinkybėmis ir mirties bausme.

### Per daug lėti sėjos darbai

Per spaudą, radiją nuolat girdėti raginimai skubinti pavasario sėjos darbus. Kad jie uždelsti, pavėlavę, paliudyjo gegužės 22 d. per radiją kalbėjęs žemdirbystės inspekcijos viršininkas Šimaitis. Jis teigė: sėjos darbai kolchozuose ir sovchozuose vyksta per daug lėtais tempais. Jei pernai iki gegužės 20 d. buvo pasėta 71 % visų sėjamų kultūrų, tai žiemet įvykdyta tik 36 % plano. Pasirodo, kaltas ne tik menkas oras, bet ir patys ūkio vadovai. Visa eilė kolchozų ne tik buvo uždelę sėjos terminus, bet ir grubiai pažeisdavo agrotechnikos taisykles. Kai kur, pvz., Lazdijų rajone, kukurūzai buvo pasėti mišinyje su avižomis. Savo ruožtu, Lietuvos žemės ūkio produktų gamybos ir paruošų ministerija "Tiesoje" paskelbtame sėjos dienoraštyje ypatingai skatina kukurūzų sėją

### SILPNOKA ATMINTIS

Hollywoodo aktorius, parvykdamas su savo nauja žmona į namus, klausia jos:

— Brangioji, ar tu esi tikra, kad nebuvai anksčiau ištekėjusi už manęs?...

### ATSAKOMINGA VIETA

— Kaip tau, Jonai, sekasi?  
— Ačiū, dirbu. Turiu po savių keliolika raštinės tarnautojų.

— Sveikinu. Tai augštos pareigos.

— Ne, aš dirbu antram augšte šlavėju, o pirmame — yra vienos kompanijos raštinė.

### NERA KO ČIA RŪPINTIS

Antrą valandą ryte, apysakos rašytojas sėdi pre rašomojo stalo piktas ir nuvargęs. Rašymas jam nesiseka.

— Mielasis, — atsiliepia žmona iš miegamojo, — gal jau eitum gulti?

— Negaliu, — jis sumurma. — Įleidau kaimietę merginą į vieno pikto vyro butą ir nebežinau, kaip ją iš ten išvesti.

— O kiek turi metų toji mergina?

— Dvidešimt du.

— Jeigu taip, tai užgesink šviesą ir eik miegot. Ji jau yra užtektinai suaugusi ir pati suras išeitį...

### LIGONINĖJE

Gydytojas, ištyręs pacientą, pakratė galvą ir sako:

— Nebandyčiau paslėpti tiesos nuo jūsų. Gal norėtumėte su

kuo nors pasimatyti?

— O, taip. Ir tuč-tuojau.  
— O su kuo gi?  
— Su gudresniu gydytoju.

### BEREIKALINGOS IŠLAIDOS

— Buvau šiandien pas garsią burtininkę ir jai užmokėjau 5 dolerius. Ji man išbūrė, kad tu vesi mane tik dėl pinigų.

— Be reikalo išmetei penkinę. Aš tau būčiau tą patį pasakęs be jokio mokesčio.

### KAIP GYVENAMA PAVERGTOJ LIETUVOJ

Nūdienė Lietuva — kaip kalėjimas, į kurio prieškambarį įleidžiami svečiai, bet kurie niekur daugiau negali nueiti.

O kaip tenai gyvenama? O gi: Gyventojai gyvena per vieną pirštą. Tas pirštas — esąs pridėtas prie lūpų. Reiškia — tylėk. Kolūkiečiai — gyvena per tris pirštus. Reiškia "trijų pirštų kombinaciją" — špygą. Kitaip sakant, nieko negauna. Senieji gyventojai, kurie daugiausia Lietuvoje vertėsi prekyba, dabar gyvena per du pirštą — reiškia — daro ir toliau biznį. Intelligentija (buvusi) gyvenanti iš keturių pirštų reiškia — už groty. O buvę visi turtingesni žmonės — gyvena iš penkių pirštų, reiškia — atkišę ranką, prašo išmaldos...

Surinko Pr. Alšėnas

### Eugenia Teresa Aidukaitė

Obstetrica

Mitė 4492 Villa Dominico

T. E. 207-9245



# Mokslas + Menas + Literatūra

## MAIRONIO ASMENYBĖ IR VEIKLA

Šiomet sukanka 100 metų nuo Maironio gimimo ir birželio mėnesio 28 d. sukako 30 metų nuo jo mirties. Pravartu bus todėl "Laiko" skaitytojus supažindinti su to didžiojo Lietuvos dainiaus ir poeto gyvenimu ir jo kūryba.

### Gyvenimo broožai

Maironio tikroji pavardė yra Mačiulis, o vardas Jonas. Maironis yra poeto slapyvardė, kuri tačiau tapo lyg antrąja ir tikrąja jo pavardė. Jonas Mačiulis gimė 1862 m. spalio 21 d. Pausandvario dvare, Šiluvos valsč., Raseinių apskr. Poetas sulaukęs beveik 70 metų mirė 1932 Kaune.

Poeto tėveliai buvo laisvi valstiečiai, kurie padėjo Jonukui išėiti mokslus ir pasiekti kunigystę. Iš šeimos paveldėjo gily ir nuoširdų lietuvišką pamaldumą, kuris lydėjo mūsų poetą per visą jo kunigišką gyvenimą.

Kartu su religija jis savo šeimoje gavo didžiū meilę savam kraštui ir savai žemei. Jo siela liko atvira naujiems įkvėpimams, kurie kaip tik ir padarė jį didžiuoju lietuvių poetu ir patriotu.

Nuo 1873 iki 1883 metų mokėsi Kauno rusiškoje gimnazijoje, kur jau pradėjo rašyti savo pirmus eilėraščius. O baigęs gimnaziją 1883 metais įstojo į Kijevo universitetą studijuoti literatūros. Kijevo profesoriai jo vilčių nepatenkino, todėl kitais metais grįžo į Kauną ir įstojo į kun. seminariją, kurioje išbuvo iki 1888 metų.

Tuomet kun. seminarijoje dėstė vysk. Baranauskas lietuvių kalbą ir literatūrą. Vysk. Barausko patriotinis nusiteikimas pasuko jaunojo mūsų poeto gy-

venimą irgi grynai atsidėti ir dirbti dėl Lietuvos, keliant jos garbingą praeitį ir budinant tautiečius iš apsnudimo į kovą už laisvę.

Nuo 1888 iki 1892 metų Maironis studijavo Petrapilio Dvasinėje Akademijoje, pasirinkdamas moralinius mokslus ir parūšdamas darbą: "De justitia et de iure" (Apie teisingumą ir teisę), gaudamas magistro laipsnį. Dvejus metus profesoraavo Kauno kun. seminarijoje, o 1894 iki 1909 metų ėjo Petrapilio Dvasinės Akademijos inspektoriaus pareigas, kartu dėstydamas moralinę teologiją. 1903 m. tame pačiame fakultete gavo daktaro laipsnį.

### Lietuviška veikla

Maironio buvimas Petrapilio Dvasinėje Akademijoje padėjo subrandinti visą eilę lietuvių patriotų-kunigų, kurie vėliau išėjo iš Akademijos įsijungę į lietuviškos kultūros darbų barus.

Ypatingai Maironis patraukė visus lietuvius profesorius savo plačia ir lietuviška širdimi, savo giliu ir jautriu patriotizmu.

Jau būdamas Petrapilyje Maironis pradėjo remti lietuvišką spaudą, kuri ką tik buvo atgavusi savo teises (Spaudos atgavimas 1904 metais). Jis rašė "Lietuvių Laikraštį", kuris pradėjo eiti 1905 m. ir kurį leido A. Smilga, Vilniaus seimo narys.

1909 metais Maironis buvo pakviestas Kaunan eiti kunigų seminarijos rektoriaus pareigas. Pirmą kartą naujas rektorius savo viešojo kalboje prabylo lietuviškai, tuomi sulaužydamas iki tol buvusią tradiciją — kalbėti lankiškai arba lotyniškai. Su Maironiu atėjo ir naujas

## Škausmo Škundas

Už tatai, kad tave, tave vieną tiktai  
Nuo jaunųjų dienų aš mylėjau karštai,  
Kad tau įkvėptas amžinas giesmes po kojų  
Iki šiol nenuilsdamas klovau ir kloju,  
Kad, kaip pranašas, tau atgimimą skelbiau,  
Jį už savo gyvybę pamilęs labiau!..

O, už tai tavo priešai manęs nepamėgo  
Ir į aukštas angas, dantis grieždami, bėgo!  
Deja, ten už aukštų, už galingų angų  
Nuo Jugurtos laiku nesunku pirkt draugų:  
Neburnok, kad lig šiolei ten viskas venale,  
Betgi duota pakampių šmeižtams visa galė!..

Ir štai, kaip kareivis nelygioj kovoje,  
Be garbės ir be vardo tėvynėj laisvoje  
Aš parblokštas ir vienas!.. O mano tėvynė?..  
Gint ji savo sūnų kitados garbę gynė!  
Bet dabar be garbės, be sostinės pati!  
Vien tik partijų partijoms dirva plati.

1927 - VIII - 22

Šis eilėraščių Maironiu gyvam esant niekur nespausdintas. Rankraštyje yra prierasas: "Spausdinti tik po mano mirties!"

klierikų persilaužimas jau aiškioje lietuviškoje dvasioje.

Maironio veikla tuo metu ėjo dvejopa linkme: viena jis siekė parodyti svetimtaučiams, kad lietuviai kunigai yra geri inteligentai ir mokslo žmonės. (Pats Maironis priklausė prie Mogilevo garbės kapitulos, o vėliau buvo pakeltas į Žemaičių kapitulos prelatus.)

Su lietuviiais jis dirba petis petyn su dideliu entuziazmu, padėdamas visoms kultūrinėms institucijoms ir lietuviškai spaudai kuo tik galėdamas, nei laiko, nei pinigų nesigailėdamas. Jo iniciatyva buvo nupirkti buvę kunigaikščio Paco rūmai, kuriuose buvo įrengta organizacijų centrinė, iš kurios plito visas lietuviškas veikimas.

Maironis visą laiką gyveno Kaune, tik atostogų metu palikdamas laik. sostinės miestą, išvykdamas į Palangą atsikvėpti. I-jo pas. karo metu kai seminarija buvo uždaryta, Maironis gyveno Krekenavoje ir Upytėje. Nuo 1922 metų buvo išrinktas Lietuvos Universiteto moralinės teologijos profesorium, kur išdėstė iki pat mirties.

Studentams imponavo savo "dėstyimo aiškumu, paprastumu, žiūrėdamas klausimo esmės, ne retorikos" (Liet. Enciklopedija). Gyvenimo gale, taip yra 1932 m. Lietuvos Universitetas suteikė Maironiu literatūros garbės daktaro laipsnį už jo neišsemiamus nuopelnus lietuvių literatūroje.

Šiaip Maironis į viešąjį gyvenimą nėjo, gyveno daugiau už-

sidaręs, darbui ir kūrybai su visa siela atsidavęs. Tik 1917 m. buvo prikalbintas su Lietuvos delegacija nuvykti į Šveicariją, į Berno konferenciją.

Lietuvos nepriklausomybės atgavimas pripildė jo krūtinę džiaugsmu, nes ką jis skelbė ir pranašavo, įvyko: vergijos pančiai nuo lietuvių tautos nukrito. Bet jo jautriai kunigišką širdį greitai vėl aptemdė kai kurios moralinės negerovės, pasireiškusios laisvame tautos gyvenime. Todėl vėlyvesnėje jo poezijoje randame ir kartesnių nusi-skundimų, bei ironijos. Todėl daugiau draugavo su mokslo ir literatūros draugais, poezijoje ieškodamas atsigaivinimo.

Kai mirė, buvo iškilmingai palaidotas prie Kauno bazilikos ant kapo buvo jo paties pasirinkti žodžiai, paimti iš poemos "Raseinių Magdės", kur sakoma: "Kaip man gaila to balto senelio".

Minėdami mūsų didžiojo poeto 30 metų mirimo sukaktį, turime gražų pavyzdį jo asmenyje, kaip reikia kovoti ir nenustoti vilties dėl Tėvynės ateities. Jeigu šiandien Maironis dar būtų gyvas, turėtų 100 metų ir jis tikriausiai kurtų naujas eiles.

Tačiau jo pėdomis seka nauji poetai, o jo eilės ir šiandien sklinda po visą Lietuvą, nors okupantų ir suderkytos, bet labai panaši į šių dienų komunistinį režimą, tik su tuo skirtumu, kad ten nėra jokios spaudos laisvės, lietuvis negali laisvai rašyti, negali laisvai kalbėti, vien tiktai savo širdyje mąstyti ir ryžtis išlaikyti, kas dar galima yra išgelbėti: savąją kalbą, savus lietuviškus papročius ir tėvynės meilę.

Juozas Pragiėdrulis.

## TRIUKŠMAS IR KOVA PRIEŠ JĮ

Pasaulis kasdien darosi vis triukšmingesnis, tačiau kasdien taip pat didėja kova prieš tą mūsų priešą, kuris mums gadina nervus, trukdo poilsi. Priešą, kuris vadinasi triukšmas.

Dabar jau miręs, Anglijos "Kovai prieš triukšmą" Sąjungos pirmin. Sir Walter Ferguson Hannay yra pasakęs: "Jei ir toliau gyvensime tokiose triukšmingose sąlygose, nebus nieko stebėtino, jeigu pavirsime rėkiančiais maniakais."

Garso matavimo vienetas yra decibelis (db). Decibelis tai yra mažiausias skirtumas tarp dviejų garsų, kurį gali pajusti žmogaus ausis. Štai keli pavyzdžiai: lapų šlamėjimas 10 db, ramūs namai 30 db, normali įstaiga 50 db, triukšmingas restoranas 30 db, garo katilų fabrikas 110 db, Garsas tarp 125 ir 150 decibelų sukelia aštrų skausmą ir virš 150 db sugadina klausos aparatą ir palieka visam laikui kurčią.

Nemažai žmogaus sukurto triukšmo jau prieina pavojingą ribą. Pavyzdžiui sprausminio lėktuvo motoro sukeltas triukšmas yra 134 db.

Pirmąkart žmogui garsas buvo įspėjimas, kuriuo gamta

jį perspėdavo nuo tykojančio pavojaus. Pavyzdžiui kokio nors žvėries šauksmas sukeldavo aliarmą ir nervų sistema instinktyviai ėmėsi priemonių. Paruošdavo žmogų kovai ar pabėgimui, pakeldavo kraujo spaudimą, širdies plakimą, kvėpavimą ir cukrų kraujuje.

Šiandien mūsų reakcija yra lygiai tokia pati, kaip kad ir pirmąkart žmogaus. Išgirdus, pavyzdžiui, šūvio garsą, kurį kartais duoda blogai veikiantis automobilio motoras, mes pasokstame. Išgirdę smarkų triukšmą kūdikis išsigąsta, išplečia akis ir ieško ko nors įsikibti. Bereikalingas triukšmas mums suteikia daug aliarmų ir beveik visą laiką laiko mūsų nervus įtemptus. Gydytojai nurodo, kad nuo nuolatinio nervų įtempimo atsiranda širdies ir virškinamojo aparato ligos.

### Triukšmo žala organizmui

Montrealio universitete padarė bandymus su žiurkėmis, ilgesnį laiką palaikydami prie spiegiandros sirenos. Tarp įvairių kitų vidaus sukrėtimų buvo atrasta

net žaizdos viduriuose. Padaryti bandymai su kitais gyvuliais taip pat privedė prie išvados, kad didelis triukšmas neigiamai veikia įvairius organus.

Triukšmas priverčia protą dvejoti arba visai neveikti laike mažos sekundės dalies. To pasekmės yra, kad mes jaučiamės nervuoti, susierzinę ir nuo to nustoja darbo našumas, lengviau padaromos klaidos.

### Kova prieš triukšmą miestuose

Triukšmo sumažinimui yra išleidiama nemažai pinigų ir su juo kovojama visose srityse. 1954 metais Paryžius buvo vienas iš triukšmingiausių miestų. Miesto savivaldybė ėmėsi priemonių ir uždraudė vartoti automobiliams signalus, sanitarinėms ir gaisrininkų mašinoms pakeitė sirenas varpais arba švelnesniais dviejų garsų signalais. Požeminiams traukiniams įdėjo kaučukinius ratus, sunkvežimiai turi būti pakrauti taip, kad nedarytų triukšmo. 1963 metais Paryžius miesto gyventojai turės net šiukšlių dėžes apvilkti plastikiniu ar guma.

Kituose kraštuose taip pat ėmėsi priemonių triukšmui su-

mažinti. Vokietijoje policija turi teisę pakviesti pas teisėją tuos asmenis, kurių radio ar televizija girdisi už namo ribų. Anglijos parlamentas 1960 metais priėmė įstatymą, pagal kurį užtenka trijų parašų, kad per daug triukšmaujantis kaimynas būtų teisėjo pakviestas. Kai kuriuose miestuose poilsio valandomis draudžiama važinėti motociklais. Meksikoje net duoti "sere-natas" reikia turėti leidimą, kuris duodamas tik nustatytom valandom ir neilgiau kaip 60 minučių.

Anksčiau visi miestai norėjo turėti arti aerodromus. Šiandien daug miestų nori jais atsikratyti dėl sprausminių lėktuvų keliamo triukšmo. Lėktuvų kompanijos kasmet išleidžia milijoninės sumas ieškodami būdų triukšmui sumažinti.

Londono aerodrome sumažino naktinius sprausminių lėktuvų skridimus, kai kuriuose JAV miestuose stengiamasi, kad lėktuvai skristų per mažiau apgyventas vietas.

Keliai taip pat yra vieni iš svarbiausių triukšmo šaltinių. Šalia didžiųjų kelių nuosavybių vertė yra mažesnė, nes didžiuliai

sunkežimai neleidžia ramiai miegoti.

Iš tikrųjų sunkvežimiai gali važiuoti taip tyliai, kaip kad lengvos mašinos, tačiau šoferiai dažnai vartoja išmetimo vamzdžius blogam stovyje arba visai juos nuima, kad motoras turėtų daugiau jėgos. Daugelyje valstybių, jų tarpe ir Argentinoje, imama si griežtų priemonių prieš netvarkingų automobilių ir sunkvežimių keliamą triukšmą.

Industrija taip pat turi savo problemų. Daug fabrikų iš lauko pusės apsodina medžiais, kad sulaukėtų nors dalinai triukšmą. Mašinos yra statomos ant spyruoklių ar gumos ir sienoms yra nadojamos medžiagos, kurios sugeria garsą. Pastebėta, kad mažiau triukšminguose fabrikuose darbo našumas yra daug aukštesnis.

Statyboje yra vartojamos naujos medžiagos, kurios sulauko triukšmą, kas ypatingai naudinga namams triukšmingose vietose.

Maždaug prieš 50 metų garsus vokiečių bakteriologas Robert Koch pasakė: "Ateis diena kada žmogus turės kovoti prieš triukšmą, kaip turėjo kovoti prieš cholera ar marą."

Ir kaip matome, jo pranašystė išsipildė.



# SEKMADIENIO RIMČIAI

+++++

## NEMALONŪS ŽMONĖS

Labai lengva ir malonu yra priimti į svečius malonius ir simpatiškus žmones, kurie mums savo gerumu ir meile atsilygina ir palieka gražų prisiminimą. Tačiau nedaug yra tokių malonių ir simpatišku žmonių. Dažnai gali pasitaikyti, kad apsilankys ir nemalonūs, kapryzingi ir šiurštūs žmonės, be išsiauklėjimo, kurie neturi jokio mandagumo supratimo, kurie savo žodžiais gali ižeisti mūsų kilnius jausmus.

Kaip priimti tokius žmones? Galima priimti juos šalta ir trumpai, parodyti, kad jie nepageidaujami. Galima ir suvaidinti neva malonų priėmimą, bet širdyje sau galvoti: "kad tik greičiau išsinešdintų iš namų". Nei vienas, nei kitas būdas nėra tinkamas priimti tokius žmones.

Tat koks yra geriausias būdas juos priimti?

O jis yra labai paprastas. Vokiečių pedagogas ir rašytojas Foersteris yra pasakęs, kad tokiu atveju mes turime pakeisti savo galvojimo būdą ir pradėti šitaip galvoti: "Koks jis nelaimingas žmogus, kurio visi žmonės vengia ir bijo priimti į svečius, kaip jis turi jaustis, man jo tikrai gaila, aš jam stengsiuo-

si parodyti atvirą širdį" ...stengsiuos jį kaip kokį ligonį ar nelaimingą priimti ir jį paguosti... gražiai su juo apsieiti".

Ar toks elgesys nepadarytų jį irgi švelnesniu, mandagesniu, ar jis nesusimastytų? Savo malonių elgesiu ir nuoširdumu mes priverstume jį pamažu pasikeisti. Kas pasakytą apie svetimus žmones, tas pats tinka ir apie namiškius, kurie gali būti kartais irgi nesimpatiški. Mūsų švelnus ir malonus elgesys pamažu veiks į jų širdis nejučiomis ir jie sušvelnės.

Viena legenda sako, kad prie vienu apleistų ir užverstų kapų stovėjo angelai su auksiniais smilkytuvais, nes ne vienas žmogus jų nelankė, tačiau Dievas jų nepamiršo ir pasiuntė savo angelus. Lygiai ir mes neturime pamiršti nesimpatišku ir gyvenimo nustumtų žmonių, bet būti jiems lyg tie angelai, kurie su meilia širdimi pakeltų juos aukščiau nuo šios purvinos žemės.

Būkime tat mandagūs ir nuoširdūs su visais žmonėmis ir su kapryzingais padėkime jiems pamesti jų blogus įpročius ir ydas, o Dievas gausiai atlygins.

Kun. Aug. Steigvila

## RELIGIJA LIETUVOJE

### LIETUVOJE KUNIGAMS DRAUDŽIAMA TEIKTI SAKRAMENTUS

Iš Lietuvos gautomis žiniomis bolševikų valdžia vis daugiau atima kunigams teises eiti jų dvasines pareigas bažnyčiose.

Kaikur nebeleidžia laikyti Mišių bažnyčiose, bet tik namie privačiai. Ši baudžiamoji priemonė palietė daugumoje jaunus kunigus, tarybinių metu išventintus. Šitos baismės susilaukė dažniausiai už vaikų rengimą prie pirmos Komunijos ir už sakramen-



Tikintųjų maldos visada yra galingesnės už priešų piktžodžius ir persekiojimus

tų suteikimą mirštantiesiems komunistams, kurie atsivertė. Tokie "pažeminti" kunigai turi eiti dažniausiai dirbti į fabrikus, arba kolchozus.

Prieš vėlykinės rekolekcijos žmonėms yra komunistų trukdomos: žmonėms draudžiama eiti į bažnyčia, o kunigams trukdoma suvažiuoti padėti išpažinčių klausyti, panašiai kaip Muravjovo laikais. Pereitais metais buvo draudžiama kunigams kalėdoti: lankyti savo parapijiečius. Uždrausta ir kitiems bažnyčios tarnams lankyti žmones ir rinkti aukas. Tačiau buvo rajonų, kur šis draudimas nebuvo vykdomas.

### DU TREČIADALIAI KUNIGŲ BUVO IŠTREMTI

Iš kunigų, kurie šiemet Lietuvoje šventė savo 25 metų kunigystės jubiliejų, kurie buvo išvestinti 1937 metais, buvo likę tik 12, iš kurių tik 4 nebuvo ištremti į Sibirą Stalino laikais. Tokiu būdu du trečiadaliai kunigų buvo ištremti į Sibirą katorgos darbams.

Skaityk ir draugni užsakyk lietuvišką ir katalikišką laikraštį "Laiką"

La acreditada y conocida  
**Fiambrería Alemana**  
de Cuika Constantino  
Olavarría 185 — Quilmes

Garsus Amerikos kalbėtojas ir rašytojas, vyskupas F. Sheen, savo knygoje "Susimąstant prie gyvenimo" duoda keletą straipsnių apie rusų tautą, išvesdamas įdomią paralelę tarp Markso ir Dostojevskio. Abu gyveno vienu metu, abu sielojosi darbininkijos reikalais ir abu pranašavo komunizmo ateitį, tik su tuo skirtumu, kad Karolis Marksas apsiriko, o Dostojevskio pramatumai išsipildė, kurie itin įdomūs mums lietuviams.

Marksas mirė 1883 metais, o Dostojevskis 1881 metais. Marksas buvo vokiečių, Dostojevskis rusas. Abu buvo turtingų tėvų sūnūs: Markso tėvas buvo advokatas, o Dostojevskio inžinierius. Abu gyveno tremtyje: Marksas iš Vokietijos pabėgo į Belgiją, iš ten į Prancūziją ir vėliau nuvyko į Angliją; Dostojevskis buvo ištremtas į Sibirą. Kai Marksas 1848 metais paskelbė "Komunistų Manifestą", Dostojevskis tuo pačiu laiku parašė "Nuskriautieji Žmonės", abu buvo susirūpinę darbininkų likimu, tik skirtingu būdu.

### Trys pagrindiniai Markso principai

Pirmas Markso principas buvo, kad visa žmonijos istorija vyksta pagal ekonominius dėsnius. Kai visa produkcija vyksta privačiose rankose, tuomet vyksta klasių kova, tarp turtuolių ir biednųjų, ta kova prives prie revoliucijos, todėl komunizmas yra neišvengiamas. Revoliucija, pagal Marksa, turėjo įvykti didžiausios pramonės krašte, atsieit Š. Amerikoje. Bet revoliucija įvyko labiausiai atsilikusiam krašte — Rusijoje. Rusų tauta, kuri yra didelių kontrastų tauta, kuri būdama pavergta, panoro išlaisvinti visą pasaulį, tapo komunizmo idėjų auka.

## DOSTOJIEVSKIO PRANAŠYSTĖS APIE RUSIJĄ

Šiuo atžvilgiu Marksas apsiriko. Kitas Markso principas liečia valstybės struktūrą. Marksas svajavo, kad komunistinėje santvarkoje busias toks gerbūvis, jog visi būsią taip aprūpinti, kad pavyzdžiui kiekvienas galės daryti kas jam patiks: "ryte medžioti, po pietų žvejoti, vakare ganyti bandą ir po vakarienes kritikuoti, visai nebūdamas medžiotojas, žvejas, nei kritikas". Eusianti tokia gėrybių daugybė, kad nereikės nei pačios valstybės, nes žmonės gyvensią ir be jos laimingi. Ir čia Marksas apsiriko, nes ne vienas nėra laisvas medžioti, žvejoti ir po vakarienes pakritikuoti. Valstybė pasidarė dievuku, kuriam visi turi vergauti ir nusilenkti.

Trečias Markso principas liečia religiją. Pagal Marksa, religija esanti kapitalizmo išradimas, kad nuraminti darbininkus, pažadant jiems po mirties "rojų". Pagal jį kai produkcija bus visų rankose, tai neberekės pažadėti dangaus, nes rojus busias jau čia žemėje. Todėl religija po komunizmu savaime pranyksianti. Ir čia Marksas apsiriko, nes komunizmo pažadetas "rojus" neatėjo ir religija po komunizmu dar labiau sustiprėjo.

### Trys Dostojevskio principai

Taip pat ir Dostojevskis pritaiko 3 pagrindinius principus Rusijai, kurie nuostabi būdu įvyko. Pirmas principas sako, kad žmonijos istorija vystosi ne pagal ekonominę pažangą, bet pagal žmonių religingumą. Ne

pagal technikos laimėjimus priklausau valstybių gerovė, bet pagal žmonių religinius įsitikinimus. Dostojevskis savo novelėse įrodė: kas paniekina Dievą, paniekina ir žmogų; jei nėra brolybės Kristuje, tuomet susidaro draugystė su Antikristu. Jei kuri tauta praranda moralę, tuomet ją apima chaosas — surimas.

Dostojevskis žvelgdamas į Europos nukrišcionėjimą, jau 40 metų prieš komunizmą išpranašavo, kad jos laukia didelis sukrėtimas: pagundų gaivalai kyla viršum ir kad ateis diktatorius, kuris panaikins moralinę tvarką, sakydamas: "draugai, kaip jums atrodo, ar ne geriau visą seną tvarką sudaužyti į šukes ir gyventi pagal mūsų durną galvą?" Šiandien mes tai išgyvename, Dostojevskis neapsiriko.

Antras Dostojevskio principas buvo, kad "nepažabota laisvė vada prie visiškos vergijos". Perdėtas laisvės troškimas, kurį sukėlė prancūzų revoliucija, nuvedė žmoniją prie chaoso — visiškos suirutės, kuri komunizme baigėsi žiauriausia vergija. Dostojevskis išpranašavo, jog "ateis laikai, kai šio pasaulio išmintingieji paskelbs, jog nėra nei blogų darbų, nei nuodėmės, yra tik tai alkis, ir galų gale ateis atimti laisvę už duonos kasnį".

Toliau Dostojevskis, prašydamas busimą santvarką po komunizmu vaizduoja Sigalevo asmenyje diktatorių, kuris galėtų būti ir Stalinas ar Leninas. Štai keletas to diktatoriaus bruožų: Sigalevas visų pirma suorgani-

zuoja šnipų tinklą, kur vieni kitus šnipinėja, visi yra diktatoriai vergai. Nebėra jokios skirtumo, nes visi yra vergai. Visi šeimos ryšiai bus panaikinti, nes turi būti lygybė.

Toliau Dostojevskis kalba apie "kelionės draugus", kurie bus praradę meilę Tėvynei, meilę Dievui, meilę dorovei, jie vergiškai tiktai laikysis diktatoriaus nuostatų ir bus komunizmo žaislai. Mokytojai, kurie vaikus mokinys prieš Dievą, draugai, kurie be pasigailėjimo žudys "nereikalingus" ir priešingus nuomonei, teisėjai, kurie dovanos betkokį nusikaltimą. Visi, visi bus idėjos draugai.

Kai stebime komunizmo kruvinus darbus, nustembame Dostojevskio tikslumu, su kuriuo jis prieš 80 metų aprašė ateinančią pavojų. Taigi ne Maskvos "rojus", bet Dostojevskio aprašytas "pragaras" turėjo ateiti virš rusų tautos. Dostojevskis ėjo toliau ir išpranašavo, kad komunizmas išsiplės po visą pasaulį.

"Dar, viena ar antra generacija praeis ir ateis negirdėta dva-

### VAŽIUOJANTIEMS I ROMA

Lankydamiesi Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero svečių namuose:

#### "Villa Lituania"

Piazza Asti 25, Via Casalmonferrato 33, Tel.: 28.90.33; 78.00.14 Roma, Italia.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdėtą kainą. Pagaidaujama, kad dėl apsistojimo būtų susitarta iš anksto.

sinė mizerija, griuvėsiai, kuriuose žmogus pavirs egoistu, žiauriu žvėriu. Ko dar truks, tai išmoks per kruvinas riaušes, bus paskelbtas sunaikinimas. Dėlko visa tai? Kadangi tai suvedžioja mases. Bet kad viskas gerai eitų, reikės truputį pasirošimo... padaryti gaisrus, paskleisti gražias legendas, tam viskam užteks vienos geros partijos. Kiti mokės mums už visus šposus ir iš to turės sau garbės. Tuomet prasidės sukilimas, tuomet apsiginkluos mūsų būrys, kaip pasaulis dar nematė... Rusija paskės tamsybėse ir visa žemė verks dėl savo prarastų dievaičių..." Šitam aprašymui nereikia pareiškinimų, nes mes matome tai vyksta prieš mūsų akis.

Trečias principas liečia pačią Rusijos ateitį. Dostojevskis kaip ir kiti Rusijos didieji rašytojai tikėjo į šviesią rusų tautos ateitį, tvirtindamas, kad Rusija yra pašaukta išbudinti pasaulį iš gilaus miego. Jis 1871 m. rašė, kad "rusų tauta turi didį ilgęsi savo širdyje susijungti Kristuje, rusų tauta nešioja savyje Kristaus paveikslą ir tik jį temyli..." Dostojevskis neslėpė ir aiškiai pareiškė, kad per kurį laiką rusų tauta bus velnio apsėsta, ji paskleis melo ir nedorumo purvus po visą pasaulį, bet Kristus išvays iš jos velnio galybę ir ją pagydyt, taip kad daugelis stebės ta atmaina. Kaip pavyzdį Dostojevskis ima Luko aprašytą jaunuolio pagydytą, iš kurio Kristus išvarė visą legijoną velnių, kurie suėjo į kiaules, ir jas nuskandino. Taip paskes ir komunizmo užsikrėtusi modernioji civilizacija, o Rusija busianti pagydyta.

Abu pirmieji Dostojevskio principai jau išsipildė. Lieka, kad išsipildytų ir trečiasis, kuris liečia pačią Rusiją.



## URUGVAJAUS PADANGĖJE

## AĖA MIN. DR. GRAUŽINĮ PALYDĖJUS

Mirė dr. K. Graužinis, Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir Įgaliojtinis Ministras Urugvajuje.

Birželio 5 d. rytą, kai savo senu papročiu jis buvo išėjęs pasivaikščioti, netoli namų, ant La Platos kranto staigiai krito be sąmonės, širdies smūgio mirštamai pakirstas.

Dar neturėjo pilnų 64 metų. Su dr. K. Graužinio mirtimi lietuvių tauta neteko vieno iš savo įžymiųjų sūnų: nepriklausomybės kovų savanorio, karjeros diplomato, ištikimo kovotojo. Didinę gyvenimo dalį jam teko praleisti svetimuose kraštuose, ilgus metus atstovaujant Vatikane, Argentinoje ir Urugvajuje. Šioje šalyje išgyveno 15 metų.

Min. dr. K. Graužinio laidotuvės buvo išpūdingai iškilmingos ir gražios. Urugvajaus vyriausybė suteikė visą draugingos šalies Ministrui priderančią pagarbą. Prezidentūra ir Užs. R. Ministerija atsiuntė puikius vainikus ir savo atstovus velionies šeimai ir Pasiuntinybės personalui reikšdami gilią užuojautą. Tokia užuojauta buvo paskelbta ir Montevideo laikraščiuose.

Urugvajaus vyriausybė dar kartą kilniai parodė savo palankumą Lietuvai ir laisviesiems lietuviams nežiūrind, kad šiuo atveju tam tikra klūtis buvo kilusi iš nesitikėtos pusės...

Šermentyse asmeniškai apsilankė J. E. kardinolas A. M. Barbieri, kuriam pirmam Apvaizda skyrė suteikti velioniui religinį patarnavimą. Apsilankė šv. Sosto Nuncijus ark. Forni, o jo sekretorius Mons. dr. Carlos Curis pačiose Pasiuntinybės patalpose už mirusiojo vėlę atlaikė Mišias. Apsilankė dalis diplomatinio korpuso narių, daug Lietuvos draugų urugvajiečių ir mūsų tautiečių patriotų. Daug vainikų, gėlių puokščių ir telegramų reikė mirusiojo šeimai ir Pasiuntinybei užuojautą, kartu simpatijas bei pagūdą.

Gedulingoji kelionė į kapines buvo birželio 6 d. dalyvaujant dideliame būriui tautiečių ir kitų. Karštą nešė pats Urugvajaus U. R. Ministras Fr. Martinez Montero su kaikiuriais ambasadoriais ir velionies ilgamečiais bendradarbiais A. Grišonu ir K. Čibiru. Čia irgi dalyvavo Prezidentūros ir kiti aukšti vyriausybės pareigūnai.

Prie kapo atsisveikinimo žodį tarė prof. T. J. Venckus, Lietuvos Pasiuntinybės vardu A. Grišonas, Kultūros Draugijos pirm. Vyt. Dorelis ir didelis lietuvių bendradarbis J. P. Martinez Bersetche. Nors trumpai, visi pabrėžė velionies nuopelnus Lietuvai ir lietuvių tautai.

Lietuvos Pasiuntinybė Urug-

vajuje, turėdama pilnas teises ir veikimo laisvas sąlygas, savo veiklą tęsia normaliai. Atstovo pareigas dabar eina jau daug kartų ministrą oficialiai pavadavęs Anatolijus Grišonas Charge d'Affaires a. i. titulu. Savame kovos poste lieka spaudos attache Kazys Čibiras.

## LIETUVIŲ GEDULAS IR RYZTAS URUGVAJUJE

Tragiškosios birželio dienos Montevideo lietuvių ir Lietuvos draugų buvo paminėtos per radiją, spaudoje, pamaldomis ir salėje.

Liet. radijo valandėlės per R. Independencia ispaniškai ir R. Sarandi lietuviškai transliavo specialias programas su paskaitomis ir atitinkama menine dailimi. Pažymėtina turininga ir nuoširdi naujo lietuvių bičiulio žurnalisto R. Katzensteino kalba: "Urugvajus Lietuvos tragedijos akivaizdoje". Ji ištiesai bus atspausdinta isp. Eltoje.

Dienraščiai: *El Dia, El Pais, Plata, El Diario Español ir El Bien Publico* įsidėjo specialius savo bendradarbių straipsnius ir Urug. Liet. Kultūros Draugijos deklaraciją prieš sovietinę okupaciją ir genocidą Lietuvoje, reikalaudami savo tėvų žemei laisvo apsisprendimo teisių.

Birželio 17 d. vakare buvo iškilmingos mišios už mūsų tautos kritusius laisvės kovotojus, kitus didvyrius, o taip pat ir už gyvus jos kankinius ir veikėjus tėvynėje ir tremtyje. Pamaldas, kurios buvo baigtos Lietuvos himnu, atlaikė ir jautrų pamokslą pasakė kun. J. Giedrys.

Tuojuo parapijos salėje, šiemet gausnei publikai dalyvaujant, buvo prarastas visuomeninis aktaš su Vyt. Dorelio chorų, šešių kalbėtojų žodžiu ir Veličkos vaidinimu "Lėk mano sakalėli". Tylos minute buvo pagerbtas Lietuvos Ministro a. a. dr. K. Graužinio atminimas. Naujasis Lietuvos atstovas p. A. Grišonas savo kalboje, tarp kitko, užtikrino, kad kova už Lietuvos išlaisvinimą bus tęsiama be pertraukos ir kvietė tautiečius toje misijoje vieningai talkinti.

Gana gerai atliktas scenos vaizdelis iš dramatiškųjų įvykių Lietuvoje 1944 m. žiūrovus nuiteikė jautriai ir rimtai.

Ir šiame akte, kaip visados, netrūko su savo ryžtingu žodžiu ištikimo lietuvių patriotų bičiulio su jo šeima — J. P. Martinez Bersetche.

## Kirpykla "OLGA"

Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškais mašinomis ir naujais metodais. — Priimama mokinės)

Olga Jasiulytė - Vitkauskienė  
Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

## BERISSO

## "Mindaugiečiai" atnaujina salioną

Naujoji "Mindaugo" valdyba su ponu Kazimieru Pilka priešakyje ėmėsi iniciatyvos atnaujinti ir padidinti savo patalpas, kurios jau 30 metų tarnavo draugijai. Tačiau visą laiką buvo šiek tiek ankštoka. Todėl naujoji valdyba ėmėsi darbo.

"Mindaugo" patalpos bus netik atnaujintos, bet ir kartu patobulintos, nes bus įrengta scena vaidinimams ir parengimams, kuri iki šiol buvo labai ankšta ir be to publika neturėjo kur patogiai atsisėsti. Dabartinės patalpos bus iš vidaus visai pakeistos: kur buvo bufetas, atsiras salionėlis su scena, o mažajame salionelyje bus perkeltas bufetas, tokiu būdu atsiras pakankamai vietos ir parengimams ir susirinkimams.

Malonu ir džiugu yra matyti, kad darbai vyksta visu spartumu. Mindaugiečiai patys kiekvieną dieną po pietų grįžę nuo darbo, su dideliu entuziazmu ir ūpu tvarko naujas patalpas. Kaip pirmininkas p. K. Pilka mano, pertvarkymo darbai bus užbaigti iki rugpiūčio mėnesio. Jau naujai pervarkytoje salėje Mindaugo draugija šiemet galės švęsti savo 31 metų sukaktį.

## VIESA PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame "Mindaugo" draugijos naujai valdybai ir Gyvojo Rožančians narėms, kurios pasirūpino Motinos Dienos paminėjimo parengimu. Ypač dėkojame aukų rinkėjoms, ponams, Juškom, ponioms Onai Oksienai, Elenai Mekšriūnienei, Veronikai Skaržauskienei, O. Stundžienei ir Bronai Žutaitėi, kurios surinko aukas ant sudėtinų Motinos dienos mišių, iš kurių buvo padengtos išlaidos, o likusieji pinigai rezervuoti naujos Berisso parapijos kasai.

Nuoširdus lietuviškas aciu rinkėjoms ir aukojusiems.

Kun. A. Steigvila ir kun. A. Švedas.

## SANTA FE

• Eugenija ir Viktoras Kalėdai, abu dideli lietuviai patriotai nenuilstamai padeda suvargusiems lietuviams, kurie neturi savo pastogės ir priežiūros.

## MIRĖ DOMININKAS KALIAUSKAS

Š. m. birželio mėn. 9 d. savo namuose, Tucuman 4262, Monte Chingolo, kun. A. Lubicko visais sakramentais aprūpintas mirė Domininkas Kaliauskas. Velionis kilimo buvo iš Rudunės valščiaus Vilniaus krašto. Kitą dieną velionies kūnas palaidotas Sarandi kapinėse.

**"VITRAL"**  
Vitrinų Fabrikas  
Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuviems.  
Sav. W. A. Rastauskas  
Av. SAN MARTIN 3038  
Lomas del Mirador

**Grožio salionas TAMARA**  
Ilgalaikis plaukų sušukavimas  
Priimamos mokinės  
Tamara Klimaitė-Routaboul  
Güemes 2437, Rosario, Sta. Fe

Parduoda  
- AKORDEONUS, BANDEONUS,  
- PLOKSTELIS, PIANINUS,  
- TELEVISIJOS APARATUS  
**Casa MUSKETAS**  
IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS  
Sanabria 2790-92 T. E. 50 - 5948

**Casa "DOMICELA"**  
— PRIEINAMOS KAINOS —  
Sav. A. LEVANAČIUS  
IVAIRIŲ RŪŠIŲ MEGZTINIAI,  
ŠALIKAI, KAMPEROS  
Šilko ir drobės išdirbiniai  
CANADA 2025 Lanús O

## MŪSŲ MIRUSIEJI

## GUSTAVĄ KUREIKĮ PALAIDOJUS

Š. m. birželio mėn. 27 d. mirė Gustavas Kureikis, sulaukęs vos 51 metus amžiaus. Velionis buvo gimęs Mikutaičių km. Jurbarko valšč. Raseinių apskr. 1901 metais. Kartu atvyko su broliais į Argentiną 1930 metais. Kone visą laiką dirbo kariuomenės fabrike "ECA".



Giliame liūdesyje liko broliai Frederikas ir Rudolfas Kureikai, sesuo Ona Bajerčienė Argentinoje ir sesuo Paulina Kyzeliene Š. Amerikoje. Viena sesuo Berta Petraitienė jau mirus Argentinoje. Sekančią dieną iš brolio Frederiko namų savo giminių ir artimųjų buvo palydėtas į Sarandi kapines.

## MIRĖ PAVYZDINGA LIETUVĖ MOTINA

Š. m. birželio mėn. 28 d. mirė Rožė Maželienė-Arbačiauskaitė savo namuose, Matanza 51, Avellaneda. Velionė buvo pavyzdinga lietuvių motina, užauginusi 4 sūnus, iš kurių 3 jau turi savo šeimas.

Velionies kūnas kitą dieną buvo nuvežtas į Villa Dominico bažnyčią, kur vietos klebonas kun. Castro pasakė jautrų pamokslą. Iš bažnyčios velionies kūnas buvo giminių ir artimųjų palydėtas į Sarandi kapines ir palaidotas į Šutinių šeimos paneoną.

Nuliūdime liko keturi velionies sūnūs: Benediktas, Liudas, Antanas ir Albertas, iš kurių trys su šeimomis, ir daug pažįstamų.

## MIRĖ

## JONAS JANULEVIČIUS

Š. m. liepos mėn. 1 d. savo namuose, C. Isleta 1325, Valentia Alsina mirė Jonas Janulevičius, kilimo seinielis. Velionis gimė 1911 m. sausio mėn. 6 d. Argentinon atvyko 1929 m. Ilgą laiką dirbo kaip gelžbetonio konstruk-

torius. Velionis jau kurį laiką sirgo širdies liga, nuo kurios ir mirė.

Liūdesyje liko žmona Elisa Šimkytė - Janulevičienė, duktė Aldona de Tarditti su vyru ir sūnumi. Be to mirusios pirmos žmonos trys pusbroliai, draugai ir pažįstami.

Velionis prieš mirtį buvo aprūpintas visais sakramentais ir palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Velionio mirtingi palaikai paliko ilsėtis Sarandi kapuose.

## Šventos Mišios

## LIEPOS MENUO

15 d. 7 val. už aa. Joną Vasiliauską.

— 10 val. už aa. Rinkevičių ir Leščinskų šeimas.

16 d. 8,15 val. už Kazimierą Gailiūną.

17 d. 9 val. už Paulauskų ir Zabelių gyvus ir mirusius.

— 10 val. už aa. Edvardą Švedą (metinės).

18 d. 6,30 val. už aa. Joną Karanaušką.

— 8,15 val. už aa. Johaną Lebedinskaite-Matutienę.

19 d. 6,50 val. už aa. Oną Vaškele.

— 19,30 val. už aa. Vicenta Kepurūtį.

20 d. 7,30 val. už aa. Edvardą Vaitkevičių.

— 8,15 val. už aa. Steponavičių mirusius.

— 9 val. už aa. Antaną Matulionį (metinės).

21 d. 8,15 val. už aa. Antaną Paserbskį.

22 d. 7 val. už aa. Mykolą Jukną.

— 8 val. už aa. Balių ir Marijoną Šušius.

— 9 val. už aa. Simoną Andriuškevičių.

— 10 val. už aa. Ksaverą Kvalkauską.

— 18 val. už aa. Romualdą ir Elžbietą Marcinkevičius.

23 d. 6,50 val. už aa. Rozaliją Petrauskienę.

— 7,30 val. už Juozą Rymavičių (užsakė A. Petraitis).

24 d. 6,50 val. už aa. Oną ir Stasę Virbalus.

— 8,15 val. už aa. Antaną ir Oną Vaitkūnus.

25 d. 8,15 val. Prie šv. Onos.

26 d. 8,15 val. Černiauskų intencija.

— 19,30 val. Sudėtinės Onų Mišios.

27 d. 7,30 val. už aa. Elžbietą Loviekiene. (Užsakė Gyv. Rožančius).

— 8,15 val. Petrauskų šeimos mirusius.

28 d. 6,50 val. už aa. Civinskų ir Sturevičių šeimas.

— 19,30 val. už mirusius "Laiko" garbės leidėjus ir rėmėjus.

29 d. 9 val. už aa. Oną ir Feliksą Lukosevičius.

— 10 val. už aa. Igną ir Elžbietą Vasiliauskus.

— 18 val. už aa. Domininką Bartkų.

30 d. 6,50 val. už aa. Krutų ir Valiūškių mirusius.

31 d. 6,50 val. už aa. Plitnikų ir Šilauskų šeimos mirusius.

Leonas Muškėtas pijanistams padeda įsigyti naujus pianus ir taiso senus. Lietuviams nuolaida. Kreiptis šiuo adresu: Pasaje Mónaco 4429, T. E. 50-5948.

Buvusiam Avellanedos Klebonui, "Laiko" Redaktoriui, Rosario Šv. Kazimiero Lietuvių parapijos Steigėjui, kun. Kazimierui Vengrui dėl jo mylimos motinos mirties š. m. birželio mėnesio pradžioje giliame liūdesyje pasilikusiam nuoširdžią užuojautą reiškia.

J. Kalainis ir šeima — Rosario, Santa Fe

Pirmajam Marijonų pionieriui Argentinoje, buvusiam Avellanedos Klebonui, "Laiko" Leidėjui bei Rosario Liet. parapijos Steigėjui, kun. Kazimierui Vengrui, jo mamytės mirties proga, nuoširdžią užuojautą reiškia

Tėvai Marijonai Argentinoje

"Laiko" Redakcija ir Administracija

Lietuvos Įgaliojamam Pietų Amerikos Ministeriui Daktarui KAZIMIERUI GRAUŽINIUI netikėtai mirus, giliame liūdesyje likusiai jo žmonai Danutei ir dukrelėms bei visam diplomatiniam Korpusui reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Danutė, Jurgis Gilvydžiai ir Ant. Keveža

## ALBERTO E. TIMINSKAS

## "COCHERIA"

## AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS

Pasirūpina laidotuviams — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.

Av. PAVON 11070  
Temperley  
F.C.N.G.R.

T. E. 243 - 5654

Sucursal  
BALCARCE 510  
Lomas de Zamora





## LIETUVIŠKOS SPAUDOS PARODA

Lietuviškoji išeivija plačiame pasaulyje turi nemaža lietuviškų periodinių žurnalų — laikraščių. Š. Amerikoje išeina net keli dienraščiai vienas jų „Draugas“ yra leidžiamas Tėvų Marijonų. „Draugas“ yra aiškiai katalikiškos minties dienraštis, kuris virš 50 metų kaip informuoja lietuvius šiauriniame kontinente.

Įdomu yra pasekti lietuvišką spaudą išeivijoje. Užtenka paimti į rankas lietuviškus laikraščius ir bent prabėgomis užmesti žvilgsnį į svarbesnius straipsnius ir gali lengvai įsitikinti, koki milžinišką tautinį ir patriotinį darbą atlieka rašytoji spauda mūsų išeivijoje.

Tačiau retas kuris pagalvoja, kaip sunkus yra spaudos darbas. Dažnai patys redaktoriai turi užpildyti laikraščio skiltis, nes trūksta spaudos bendradarbių, laikraščių administratoriai turi dar didesnių rūpesčių: padengti spausdinimo išlaidas kiek galint ekonomiškiau.

Iš viso išeivijoje yra pasirodę virš 50 lietuviškų laikraščių. Vien tiesa, dėl ekonomiškų ar kitų sunkumų nustojo eję. Tačiau jie parodė gerą valią dirbti dėl lietuvių. Visų laikraščių turinys yra gana įvairus ir įdomus. Kad supažindinti Argentinos lietuvius su šia lietuviška periodika yra ruošiamas spaudos paroda, kurią organizuoja „Laikas“ geros spaudos savaitės proga.

Spaudos paroda įvyks kartu su „Laiko“ pagerbimo vermuo liepos 28 d. vakare, lietuvių salėje. Spaudos parodoje išvysite lietuviškus žurnalus, kaip šiaurės Amerikoje išeinančius „Aidus“ — lietuvių kultūrinį žurnalą, „Ateitį“ — studijuojančio jaunimo žurnalą, „Moteri“ — Kanadoje išeinančių katalikų moterų iliustruotą žurnalą, „Moterų Dirvą“, „Skautų Aidą“, „Lietuvių Dienas“ — iliustruotą šiaurės Amerikos lietuvių žurnalą, „Studentų Varpus“, „Jaunimo Žygis“ — krikščionių demokratų jaunimo leidinį, „Lux Christi“ — lietuvių kunigų leidinį, „Lituanus“ — lietuvių studentų leidinį anglų kalboje, „Šv. Kazimiero Aidus“, „Saleziečių Balsas“, „Laiškus Lietuviams“ — modernią lietuvių katalikų mėnesinį žurnaluką, „Kristaus Lavą“ — Tėvų Marijonų leidžiamą mėnesinį laikraštį. Brazilijojeėjusį jaunimo žurnalą „Gintarą“, „Kolumbijos Lietuvį“, „Tėvų Kelią“ — Venecuelos laikraštį.

Toliau matysis „Margutis“ — spalvotai iliustruotas žurnalas, „Literatūros Lankai“ — rašytojų žurnalas, „Studentų Gairės“, „Garsas“, „Gimtoji Kalba“ — Kalbininkų leidinys, „Sėja“, „Mūsų Pastogė“ — Australijos lietuvių laikraštis, „Mūsų Lietuva“ — Brazilijos lietuvių laikraštis, „Europos Lietuvis“ — Europos lietuvių laikraštis, „Tėviškės Žiburiai“ — Kanados lietuvių laikraštis, „Draugas“ — Tėvų Marijonų dienraštis, „Darbininkas“ — Tėvų Pranciškonų leidžiamas laikraštis, „Laisvoji Lietuva“ — kanadiškis liet. laikraštis, „Vienybė“, — vienas ir seniausių Š. Amerikos lietuvių laikraščių, „Tėviškės Aidai“ — Australijos lietuvių katalikų laikraštis, „Vytis“, „Karys“, „Žibintas“, „Šaltinis“ — Anglijoje leidžiamas neperiodinis leidinys, „Naujoji Romuva“, „Eglutė“ — vienintelis vaikų žurnalas, „Varpelis“ — pranciškonų žurnalas, „Žvaigždė“ — religinis žurnalas, „Laikas“ — Argentinos lietuvių laikraštis, „Arg. Liet. Balsas“, „Terra“, „Lithuanian Buletin“, „Golden Kinght“, ir daug kitų leidinių bus galima pamatyti. Visa tai sudaro lietuviško spausdinto žodžio lobyną.

Be to šalia laikraščių bus dar išstatyta visa eilė lietuviškų knygų ir kitų leidinių, kuriuos bus galima laike vermuo išsigyti. Taip pat bus galima išsigyti ir senų įdomių žurnalų visai pigia kaina, bei užsisakyti naujų periodinių laikraščių.

### „LAIKAS“ BUS ATSTOVAUJAMAS TARPTAUTINĖJE PARODOJE

Š. m. rugpiučio mėn. 10-15 dienomis Londone „Olimpijos“ parodų rūmuose įvyks išeivių tarpautinė spaudos paroda. Joje yra pakviestas ir „Laikas“ atsiųsti savo periodikos keletą egzempliorių, kurie parodos dienomis bus išstatyti minėtuose rūmuose.

Lietuviškus spaudos eksponatus paruošti ir globoti rūpinasi Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos valdyba.

Pašaipigė lietuviškų juostų audimo kursai, kuriems vadovavo visiems gerai pažįstama tautinio meno žinovė p. A. Mikeliūnienė. Apgailėstautina, kad dalyvavo labai mažas skaičius mokinių. Tarp geriausiai išmokusių yra Petras Blumbergas, kuris išmoko netik juosto audimo meno, bet jau spėjo nusiausti porą įvairiaspalvių juostelių.

### „Laiko“ Garbės Leidėjai

Šie mūsų tautiečiai yra davę „Laikui“ pagrindus, apmokėdami atskirų numerių spaudos išlaidų didžiąją dalį ir tuo įsirašę į lietuviškos spaudos kultūrinį darbuotojų eilės.

Sofija Čekanauskienė ir Samuel D. Accroca, Andrius Ališauskas ir Vladė Ališauskaitė Marenholcienė, Marija ir Juozas Ališauskai (abu mirę), Juozas Aukštikalnis (miręs), Andrius Baltrušaitis, Elzė ir Antanas Barzdžiai, Marija ir Juozas Benčorinai, Moterų ir Mergaičių Draugija „Birutė“, Emilija ir Antanas Brazil (išleide tris numerius), Bruno Bučys-Bučinskas, Anelė ir Kazimieras Burbai, Elena ir Pranas Buzai, Emilija Čekanauskienė, Katalina ir inž. Jonas Čekanauskai, Kazimieras Čibiras, Vanda Čikštienė, Konstancija Deveikienė, Bronius Eidukonis, Adolfiną M. Geigaitė ir Juozas P. Šulnis, Danutė ir Jurgis Gilydyčiai, Gyvojo Rožančiaus ir Labdaros Draugija, Laimutė Šlapelytė-Grauzinienė ir Dr. Kazimieras Grauzinis, Lietuvos Nepaprastas Pasiuntinys ir įgaliotas Ministeris P. Amerikai, Adelė ir Vincas Grigaičiai, Kun. Stanislovas Grigaliūnas, Teofilė ir Vitalis Gurevičiai, JLRB, Adolfas Kaušinis, Valerija ir Kazimieras Kaminskai, Ona Kasparienė, Rozalija Kazeliūnienė (2 Nr.), Kazimieras Kunigonis, Kęstutis Petras Laucis, Paulina ir Bronius Leskauskai, Povilas Milišauskas (miręs), Karolis Misiūnas, Juozas Musteikis (miręs), Natalija ir Antanas Paršeliai, Ona Pažerienė, inž. Jonas Ramanauskas, Pranas Ramanauskas, Ona ir Vladas Rask-Rasčiauskai, Rosario Lietuvių Bendruomenė, Ursulė ir Pijus Sakalauskai, Eleonora ir Izidorius Stankai, Marija ir Kazimieras Stankūnai, Marija ir Petras Santarai, Paulina ir Vladas Urbiečiai, Augustinas Varškyš, Stasys ir Ona Deveikiai, Ona ir Povilas Mainioniai, Julija Bubliauskienė, Čiolyta Eidukonytė, Ona Kundrotienė, Ona Lipinskienė, Juozas Kanapinskas.

Optikas Vilius Rasiūnas turintis optikos laboratoriją savo namuose Grito de Alcorta 876, Moron, gavo savo telefoną, kurio numeris 629-6488.

Jurgis Kučinskas buvęs Lietuvos konsulas ir gyvenęs Jarrillas — Cordoba, buvo atvykęs į Buenos Aires sutvarkyti einamus reikalus. Ta proga aplankė p. K. Čekanauskienę lignoninėje ir sutvarkė „Laiko“ prenumeratą.

Elžbieta Loveikienė Gyvojo Rožančiaus narė š. m. balandžio mėnesyje mirė Alta Gracia. Už mirusios sielą Gyvojo Rožančiaus nariai užprašė Mišias, kurios bus atlaikytos liepos 27 d. 7,30 val. Aušros Vartų bažnyčioje.

Juozas Aleksa, vyno gamybos inspektorius, savo pareigų reikalais išvyko į Rio Negro provinciją, kur išbus virš mėnesio laiko.

Onos ir Jono Rudėnų sūnus Luisito studijuoja industrialinėje mokykloje ir gražiai reiškiiasi su muzika, dalyvaudamas „Rambyno“ ansamblio šokių pasirodymuose, kuriuose palydi su akordeonu.

### Skelbimas

Lietuvė gydytoja ieško prie Lietuvių parapijos sau buto, kur galėtų atidaryti savo konsultoriją. Siūlyti „Laiko“ administracijai, kuri apsiima tarpininkauti.

### P A D Ė K A

Man sunkiai sergant mane lankiusiems nuoširdžiai dėkoju, ypatingai Dr. Jonui Simanauskui, Dr. Agustoni, kun. St. Sapliui ir visiems mane aplankiusiems, taip pat komisijoms iš Susivienijimo, Lietuvių Centro, Temperley, Liet. Bendruomenės ir kitoms.

Nuoširdus lietuviškas aciū.  
Pijus Sakalauskas

ALOS TARYBOS POSĖDIS  
Įvyks šio mėnesio 13 d. 19 val. Aušros Vartų parapijos patalpose. Visi nariai privalo dalyvauti.



PATRIJOTINIO  
RELIGINIO  
TURINIO  
LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Saplis, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriaus prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 150.— administracijoje, \$ 165.— namuose, Urugvajuje met. 20 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XV Metai Nr. 303

1962 m. liepos mėn. 6 d.

### Spaudos Savaitė Argentinoje

Visoje Argentinoje liepos mėnuo yra skirtas gerai spaudai paminėti. Ypatingai ketvirtas mėnesio sekmadienis. Per šį mėnesį argentinų radijas, televizija kelia spaudos reikšmę visuomenės gyvenime.

Šių metų kovo mėn. 27 dieną Buenos Aires mieste buvo sudaryta Arg. Katalikiškos Spaudos Draugija, kurion įeina „Laikas“ kaip narys. Ši draugija imasi bendromis jėgomis platinti gerą spaudą. Taigi šis mėnuo yra geros spaudos mėnuo.

„Laikas“ savo ruožtu organizuoja geros spaudos vakarą su vermuo, kuris įvyks liepos 28 d. 21 val. Lietuvių salėje. Laike vermuo bus lietuviškos spaudos paroda, kurioje bus išstatyti laisvoje pasaulyje leidžiami laikraščiai ir kiti leidiniai.

Ta pačia proga prie vaišių stalo bus galima išgirsti iš gražios programos ir kartu bus patogi proga atsilyginti už prenumeratą, užsisakyti laikraščius, bei išsigyti vieną kitą lietuvišką knygą papiginta kaina.

### Medžiotųjų Vakariene Susivienijime

Š. m. birželio mėn. 30 d. Argentinos Lietuvių Susivienijimo patalpose (Dr. Kudirkos salėje) įvyko „Medžiotųjų Vakariene“, kurion susirinko didelis skaičius lietuviško jaunimo iš Susivienijimo, iš „Rambyno“ ansamblio, daug pačių susivienijimiečių, svečių ir viešnių.

Prie lietuviškais valgiais apdėtų stalų susėdo visi svečiai ir dalinosi ispūdziais. Laike vakariene daug kas kalbėjo, tarp kurių Susivienijimo pirmininkas Juozas Stalioraitis, Bendruomenės pirmininkas ponas Ant. Balčiūnas, kun. Ant. Lubickas, Dr. Alf. Kairelis ir kiti.

Vakariene praėjo labai jaukiu ir draugišku nuotaikojė. Malonu buvo matyti, kad šį kartą sugužėjo tiek daug gražaus jaunimo. Malonu būtų matyti, kad šis jaunimas dažniau pasirodytų tarp suaugusiųjų, tuomi pamažu įprastų kartu dirbti ir kartu linksintis.

Dalyvis

### „RAMBYNAS“ DĖKOJA

„Rambyno“ ansamblis nuoširdžiai dėkoja visiems prisidėjusiems prie Joninių šventės paruošimo, ar tai tautinių drabužių paskolinimu, darbu prie programos, ar bufete, ar kitu būdu pasišventusiems rengimo darbe. Ypatinga padėka p. A. Mikeliūnieni už padovanotus juostas. Visiems prisidėjusiems ir atvykusiems nuoširdus aciū.

Tuo pačiu „Rambynas“ dėkoja ponui Vakanui už akordeono pataisymą, su kuriuo buvo palydėti šokiai.

Geros spaudos savaitės proga gerb. „Laiko“ skaitytojai prašomi surasti galimybes atsisteiti už „Laiko“ prenumeratą. — Administracija

Dr. Rožė Petraitienė su dukrelėmis Onute ir Irute š. m. birželio 7 d. išskrenda į San Paulo aplankyti ten gyvenančios savo sesers ir kitų giminių.

Radijo Valandėlė rugpiučio mėn. 11 d. 21 val. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, turės parengimą. Programoje — vaidinimas.

### Mūsų liginiai

Ona Bajerčienė lignoninėje „Vecinal de Piñeyro“ turėjo dvi operacijas, po kurių sveikata gerėja.

Julius Aleškevičius gydos savo namuose Dr. Jono Simanausko ir savo dukterų priežiūroje.

Ona Andrulaitienė jau kuris laikas kaip sunkiai serga. Gydos savo namuose dukterų priežiūroje, Lanus.

Bronius Loveiki Alvear lignoninėje turėjo sunkią vidurių operaciją, po kurios pamažu sveiksta.

Kazimieras Kišonas, gyvenantis Tuyuti 1115, Tapiales, po sunkios operacijos Rawson lignoninėje, grįžo atgal į savo namus tęsti gydymą.

Vladas Gricius, gyvenantis Carlos Berg 2933, Villa Soldati, sunkiai serga namiškių prižiūrimas.

Ona Andriūškevičienė serga savo namuose savo vyro ir dukters priežiūroje.

### MIRĖ KUN. VENGRO MOTINA

Iš Š. Amerikos gauta žinia, kad tenai mirė kun. Kazimiero Vengro mamytė. Kun. K. Vengras ilgą laiką sekmingai darbovosi Argentinos lietuvių tarpe kiek Avellanedoje, tiek ir Rosario lietuvių kolonijose.

### VISI Į SUKAKTUVINĮ VERMUTĄ

„LAIKAS“ SAVO 300 NUMERIO IR GEROS SPAUDOS DIENOS PROGA š. m. liepos 28 d. 21 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellanedoje, ruošia

### VERMUTO VAIŠES, SU MENINE PROGRAMĄ,

kuriai senieji ir jaunieji meno mėgėjai muz. Alfonso Petraičio vadovaujami jau ruošiasi.

Bilietus prašome iš anksto išsigyti pas bilietų platintojus arba „Laiko“ Administracijoje.

### Pamaldos už mirusius „Laiko“ garbės leidėjus

„Laikas“ minėdamas spaudos savaitę ir švėsdamas savo jubiliejinį 300-įjį numerį, prisimena taip pat savo visus garbės leidėjus, taip pat ir visus, kurių jau nėra mūsų tarpe, ir už visus mirusius: ministerį Dr. Kazimierą Grauzinį, Mariją ir Juozą Ališauskus, Joną Aukštikalnį, Antaną Bražį, Juozą Musteikį, Povilą Miliauską, Kazimierą Šulnį ir kitus „Laiko“ mirusius bendradarbius užprašo Šv. Mišias, kurios bus atlaikytos liepos 28 d. (šeštadienį) 19,30 val. Aušros Vartų bažnyčioje. Visus mielus tautiečius kviečiame gausiai dalyvauti pamaldose ir pasimelsti už mirusius spaudos rėmėjus.

Tėvai Marijonai